

PRŮZKUM v obranné operaci vševojskové ARMÁDY

Podplukovník doc. CSc. Emil Labuda

V článku chci ukázat jednu z možných variant průzkumového zabezpečení obranné operace vševojskové armády za předpokladu, že k přechodu do obrany dojde v průběhu pohraničního střetného sražení v důsledku převahy nepřítele na určitém operačním směru, nebo v útočné operaci při odražení silných protiúderů uskupení nepřítele z několika směrů.

Studium vojenských řádů i názorů západních vojenských teoretiků na počáteční období války umožňuje vytyčit stručné závěry o nepříteli z hlediska vedení pohraničního střetného sražení a vedení silných protiúderů:

V koncepci příprav a vedení jaderné raketové války považuje velení NATO za rozhodující etapu „počáteční období války“, ve kterém má být dosaženo rozhodujících úspěchů s cílem ovlivnit průběh války a vytvořit podmínky pro konečné vítězství. Počáteční období války se má vyznačovat úsilím o dosažení co největšího překvapení, maximálním využitím atomového potenciálu a snahou získat a udržet strategickou iniciativu.

Rozhodujícím činitelem při zahájení a dalším vedení operací počátečního období války mají být zbraně hromadného ničení. Základní myšlenka činnosti „pozemních sil“ bude založena na výsledcích jaderného útoku nepřítele. To znamená, že hlavním úkolem všech ozbrojených sil na počátku války bude zabezpečit úspěšné použití prostředků jaderného napadení v prvním hromadném úderu.

Tento úkol mohou pozemní síly nepřítele plnit v podstatě ve dvou variantách a to:

1. Podaří-li se překvapení a jaderný útok bude mít požadované výsledky — přejít pozemními silami bezprostředně do útoku, zničit ve střetném sražení vojska protivníka a zasazením záloh rozvinout operace do jeho operačně strategické hloubky;

2. Nesplní-li jaderný útok požadované cíle a nezabrání vyjít našim vojskům na jeho území — mohou pozemní

síly nepřítele vést manévrovou obranu s cílem zabezpečit sestavu prostředků jaderného napadení, vyrovnat nevýhodný poměr sil, získat čas, zastavit postup našich vojsk a po silných protiúderech přejít v nejkratší době do protiútku k splnění původně stanovených cílů.

Úloha, místo a možné složení polní armády nepřítele v počátečním období války jsou dány především početním stavem v den D na válčišti, dislokací a stupněm bojové připravenosti vojsk v míru, zámyslem operace a způsobem zahájení války. Při zahájení války se počítá, že polní armáda může mít průměrně až tři armádní sbory (8—10 svazků), přičemž bojové složení armádních sborů může být rozdílné jak v počtech, tak i v hodnotě svazků. Armádní sbory budou složeny zpravidla ze 2—3 svazků, z nichž může být jeden tankový (obrněný). Počty svazků zejména v polní armádě by se zvyšovaly až v dalších dnech války a to buď přísunem ze zámoří, nebo zmobilizováním a přísunem nových svazků na válčišti.

Taktéž posilování polní armády a armádních sborů je přímo závislé na počtu nosičů jaderných zbraní, které budou v den D na válčišti. Současný stav ukazuje, že je nutno počítat s menším počtem nosičů než udává známá předpisová norma posilování. Avšak postupné zesilování a zkvalitňování vojsk nepřítele na střeoevropském válčišti umožní v budoucnu vyšší posílení i pro operace počátečního období války oproti současnému stavu.

Velení NATO vychází ze zásady, že rychlé přechody z jednoho do druhého druhu bojové činnosti, jakož i vysoce manévrový ráz bojové činnosti nedovoluje časté a větší změny, nebo přeskupování prostředků jaderného napadení. Z uvedeného důvodu se posilují svazy v útočné i obranné operaci přibližně stejným počtem nosičů jaderných zbraní. Rozdíl mezi jednotlivými druhy bojové činnosti je vyjadřován rozdílnými počty jaderné munice.

Pro útočnou operaci bude mít

- polní armáda: 100 až 180 (z toho 40–70 % malé ráže),
- armádní sbor: 30 až 50 i více jaderných úderů.

Z celkového počtu jaderných úderů přidělených polní armádě může být použito 50 až 70 % v rámci palebné přípravy k útoku.

Operační uskupení vojsk polní armády v útočné operaci v počátečním období války má být zpravidla ucleněno do jednoho sledu vzhledem k nedostatku sil na válčisti. Na důležitých válčistích může mít po několika dnech války dva sledy. Silné druhé sledy a zálohy mají být vytvářeny až během operací a jejich nedostatečný počet při zahájení války má být kompenzován jadernými zbraněmi.

Armádní sbory mohou být uskupeny do dvou sledů nebo jednoho sledu v závislosti na počtu svazků.

Do zálohy polní armády bývá vyčleňována 1 až 2 divize a ve druhém sledu armádního sboru bývá zpravidla 1 divize.

Použití druhých sledů a záloh se neřídí pevně stanovenými zásadami, ale vychází se především ze situace. Podle zkušeností ze cvičení používají se nejčastěji k rozvíjení úspěchu, k odražení protiúderu a k posílení prvních operačních sledů na směru hlavního úderu.

Hloubka operační sestavy polní armády dosahuje 70 i více km a armádního sboru až 40 km. Šířka útočného pásma polní armády bývá zpravidla 100 až 180 km, armádního sboru 40 až 80 km. Průměrné tempo operace má dosahovat 40–45 i více km za 24 hodin. Předpokládaná doba trvání operace u polní armády je 5 až 7 dnů.

Útočná operace se plánuje po obdobích, přičemž hloubka prvního období operace u polní armády může být do 120 km a dalšího období dalších 80 až 130 km. Při stanovení bojového úkolu se armádnímu sboru určuje bližší objekt do hloubky 35 až 80 km a konečný objekt do hloubky 120 i více km.

Cílem útočné operace polní armády, která útočí na jednom, výjimečně na dvou operačních směrech bývá zpravidla zničení útočného (obraného) uskupení protivníka a rozvinutí úspěchu až do hloubky 250 km. Zasazení záloh je možno předpokládat druhý až třetí den operace na směru, kde se projevil úspěch.

Hlavní úder podle jejich názorů není vyjadřován silnějším uskupením, ale tím, že již v míru jsou na předpokládaném

směru hlavního úderu rozmístěny nejbojeschopnější a nejlépe vycvičené a vyzbrojené síly a největší počet prostředků jaderného napadení. Na pomocných směrech mají být umístěna vojska méně připravená a do záloh (druhých sledů) ty síly, které by těsně před, nebo po zahájení války potřebovaly určitý minimální čas k doplnění sil a prostředků.

Zahájení útočné operace bude zpravidla předcházet první hromadný úder v rámci globálního jaderného útoku, uskutečněný zejména prostředky vojenských vzdušných sil a pozemních sil operačního dosahu.

Je třeba očekávat, že pozemní síly nepřítel zahájí činnost nejdříve se zahájením prvního hromadného útoku. Hrubá kalkulace dislokačních vzdáleností svazků nepřítel od státní hranice ukazuje, že jsou předpoklady k tomu, aby za 2 až 3 hodiny zahájily boj o hraniční přechody, což znamená, že přijdou s našimi vojsky do střetného sražení v pohraničním prostoru. Z toho vyplývá, že charakter boje bude mít formu střetného sražení, bez souvislých front a obranná postavení (pásma) mají být ovládnuta z chodu, za vydatné palebné přípravy a podpory.

Pro jadernou přípravu a podporu ztěž mají být využity především taktické a operačně taktické prostředky jaderného napadení. Z celkového počtu přidělené jaderné munice má být použito 50 až 70 % na jadernou přípravu ztěž. Za předpokladu, že armádní sbor bude mít přiděleno 30 jaderných úderů, představuje uvedené procento 15 až 20 jaderných úderů na hlavní objekty vševojskové armády o celkové kilotonáži 70–100 kt. Kromě toho se může vševojsková armáda v tomto střetném sražení setkat se 2–3 svazky v prvním operačním sledu, což představuje hodnotu až 750 tanků. Z toho vyplývá, že nelze vyloučit, že v důsledku neúspěšného střetného sražení může vševojsková armáda přejít do obrany.

Letecké zabezpečení útočné operace polní armády a armádních sborů bude zabezpečeno v rámci skupiny armád. Letecké útvary se přidělují polní armádě jen pro plnění úkolů přímé letecké podpory v hodnotě 30–40 letounů na svazek. Z hlediska velení taktickému letectvu se v pásmu polní armády rozvíjí „středisko řízení taktického letectva“ a „operační středisko letecké podpory“, která jsou zřizována štábem taktické letecké armády.

Protivzdušná obrana je zabezpečována

jednak vytvářením protiletadlových skupin z protiletadlových řízených střel a protiletadlového hlavného dělostřelectva a jednak stíhacím letectvem v rámci skupiny armád. Zbytek přidělených protiletadlových prostředků přiděluje polní armáda armádním sborům a to tak, že každý armádní sbor může dostat asi 3 oddíly protiletadlových řízených střel HAWK a 5–7 oddílů protiletadlového dělostřelectva, ze kterých si organizují také protiletadlové skupiny.

V případě neúspěchu ve střetném sražení pro nepřítel, mají pozemní síly plnit druhou variantu, tj. přejít na předem určených ústupových postaveních do obrany a vést boj na drženou.

Charakteristickým rysem této manévrové obrany má být:

- intenzivní používání zbraní hromadného ničení na hlavní uskupení protivníka,
- postupné zaujímání předem stanovených ústupových postavení za širokého využití zátarasů všeho druhu a
- silné protizteče i protiúder z více směrů.

Cílem manévrové obrany bude zabezpečit sestavu prostředků jaderného napadení při neustálém plnění úkolů, získat čas a silně opotřebovat vojska protivníka a prisunutím operačních záloh přejít do protiútoků a tak plnit původní útočný zámysl.

Vševojsková armáda se za této situace může setkat již při plnění bližšího úkolu se sborovou protiztečí na jednom až dvou směrech v hodnotě tankové (obrněné) divize s celkovým počtem asi 300 tanků, nebo s protiúderem polní armády kombinovaným se sborovou protiztečí na dvou sblhavých směrech v celkové hodnotě 2 až 4 svazků, což představuje sílu do 1200 tanků (podle typu a národnostního složení svazků protiúderného uskupení).

Při řešení této situace bude z hlediska vševojskové armády často výhodnější, aby přišla **dočasně do obrany** většinou svých sil, přičemž není vyloučeno, že části sil bude na některých směrech pokračovat v útku.

Tyto protiúderové nepřítel, které mají za cíl v součinnosti se zbraněmi hromadného ničení zvrátit situaci na bojišti a přejít do rozhodného útoku mohou být uskutečněny až v síle armádních sborů na jednotlivých směrech. Pásmo přesunu armádního sboru do protiúderu bude ši-

roké 60–80 km, přičemž svazek bude potřebovat až 3 osy pro přesun.

Protiúderné uskupení může být uskupeno (podle počtů svazků) v jednom nebo dvou sledech.

Hloubka sestavy protiúderného uskupení bude zpravidla mělčí. Protiúderové budou zabezpečovány zpravidla organickými prostředky jaderného napadení svazků, popřípadě i sborovými prostředky. Dále mohou zasáhnout i jaderné prostředky polní armády a zejména nosiči taktického letectva.

Před vyražením protiúderných uskupení budou zpravidla předcházet jaderné úder na nejdůležitější cíle v sestavě protivníka. Po vyražení protiúderu má být úkol plněn útočnou činností, střetnými boji s cílem obklíčit a zničit hlavní úderné uskupení protivníka a v dalším rozvíjet útočnou operaci podle plánu. Ke splnění tohoto úkolu mohou být použity i vzdušné výsadky.

Z rozboru možností nepřítel vyplývají pro průzkumové zabezpečení obranné operace tyto závěry:

Vojska pravděpodobného nepřítel, která budou zahajovat útočné operace v počátečním období války, nebo provádět protizteče a protiúder při vedení manévrové obrany, budou ve většině případů vlastním vojskům známa, zejména z hlediska jejich bojového a morálního profilu.

Vlastní vojska budou zpravidla (když to bude situace vyžadovat) přecházet do obrany pod přímým tlakem nepřítel.

Úsilí průzkumu bude nutno pružně měnit tak, aby postihovalo rozhodující a nejcitlivější cíle a objekty nepřítel na základě konkrétní vzniklé situace.

K odhalení zámyslu nepřítel při přechodu vlastních vojsk do obrany bude nutné:

- sledovat manévry prostředků jaderného napadení, činnost záloh a druhých sledů,

- zjišťovat úsilí nepřátelského letectva (směry letů),

- upřesňovat činnost týlu s důrazem na sklady s jadernou municí a jednotky pro zásobování jadernou municí,

- sledovat situaci u sousedů a

- zjišťovat účinky vlastních jaderných úderů na bojovou a morální hodnotu druhých sledů a záloh nepřítel.

Vzhledem k hloubce operační sestavy polní armády a umístění objektů průzkumu bude většina objektů spadat do zájmového prostoru prvosledových svazků

(do hloubky 50–70 km). Zbytek nepřátelských objektů v zájmovém prostoru vševojskové armády je možno rozdělit do těchto skupin:

- prostředky jaderného napadení (asi 1 oddíl řízených střel REDSTONE nebo PERSHING, 5–7 letišť nosičů taktického letectva, 1–2 skupiny protiletadlových řízených střel, až 2 sklady s jadernou municí);

- několik stanovišť naváděcích systémů taktického letectva a taktických řízených střel MATADOR (MSQ, SHANICLE) a radiolokátory ústředny Missile Monitor k řízení palby protiletadlových řízených střel;

- asi 1 středisko řízení taktického letectva v úseku, až 6 stanovišť řízení a uvědomování, až 3 střediska řízení a uvědomování;

- místa velení a spojení (VS, ZVS, TVS polní armády, TVS armádního sboru);

- tylový prostor polní armády (1–2 armádní zásobovací prostory, 1–2 armádní sklady, 1 prostor rozmístění armádních skladů);

- pozemní svazky (druhé sledy prvosládových armádních sborů, záloha polní armády v síle 1–2 svazky, popřípadě hlubší operační zálohy);

- terénní objekty, zejména vodní toky, mosty a důležité křižovatky.

Štáb vševojskové armády budou též zajímat i některé důležité objekty nepřítelů nacházející se v zájmových prostorech prvosládových svazků.

* * *

Přechod vševojskové armády z útočné do obranné operace bude mít přímý vliv na řízení a provádění průzkumu.

Z hlediska plánování průzkumu nepůjde o počáteční plánování, ale o vysoce operativní přeplánování zasazených prostředků průzkumu co do objektů, prostorů a času. Jinými slovy to znamená, že za uvedené varianty vystupuje do popředí „proces řízení průzkumu“.

Oddělení průzkumu vševojskové armády musí umět využít rozvinutou základnu získávání zpráv z průběhu útočné operace doplánováním nejnutnějších opatření k zabezpečení obranné operace.

Zasazené síly a prostředky průzkumu musí být schopny se rychle přeorientovat na úkoly vyplývající z rychlých změn v bojové činnosti vojsk. Platí to zejména o těch silách průzkumu, které pracují v nepřátelském týlu.

Zvláštní důraz je nutno položit na plné rozvinutí systému pozorování, včetně druhů vojsk a to nejen na předním okraji, ale v celé hloubce vlastní obranné sestavy, zejména bocích a v týlu.

Rozvinutý systém sil a prostředků průzkumu ve vlastní sestavě by se měl s předstihem postupně přizpůsobovat změnám situací na základě zpráv. Půjde zejména o přimísťování rádiových a radiolokačních prostředků průzkumu a to tak, aby byly pokud možno mimo předpokládané směry postupu hlavního úderného uskupení nepřítelů.

Změněná situace vyžaduje přepřelánování úkolů vzdušného průzkumu, jakož i požadavky na vzdušný průzkum co do prostorů a směrů činnosti.

Dále je nutno připravit vojska k získání zpráv z průzkumu bojem, výpadů a léček za účelem odhalování příprav nepřítelů k útoku. Při těchto způsobech průzkumu položit důraz na prostředky jaderného napadení (DAVY CROCKETT) a získávání zajatců. Průzkum organizovat na předním okraji, na bocích i v hloubce obrany.

Zvláštní pozornost věnovat průzkumového zabezpečení mezer a týlu obranné sestavy.

Všechna uvedená opatření si vyžadají zasadit část zálohy sil a prostředků průzkumu. Na základě toho je nutné, aby štáb armády si neprodleně vytvořil další silnou zálohu sil a prostředků průzkumu, která by zabezpečovala potřeby možného přechodu do útočné činnosti.

V dalším se stručně zmíním o cíli a úkolech průzkumu, o silách a prostředcích průzkumu vševojskové armády a o průzkumu v jednotlivých fázích obranné operace vševojskové armády.

Cíl průzkumu v obranné operaci vševojskové armády za uvedené varianty může být:

- čas zjistit nutnost a tím i nejvhodnější dobu k přechodu do obranné operace;

- zabezpečit podklady pro zmaření, neb odražení útoku nepřítelů s důrazem na prostředky jaderného napadení;

- získat podklady pro přechod vlastních vojsk do útočné činnosti.

Hlavní úkoly průzkumu v obranné operaci vševojskové armády jsou:

- upřesnit rozmístění prostředků jaderného napadení nepřítelů, odhalit přípravy k jejich použití a zámýsl jejich použití;

— zjistit rozmístění a činnost nepřátelského letectva s důrazem na letouny — nosiče taktického letectva;

— odhalit prostředky nepřítelů zabezpečující činnost nosičů jaderných zbraní jako: naváděcí systémy, průzkumné prostředky, sklady s jadernou municí, sklady s náhradními díly, různé speciální výrobny a jednotky;

— zjistit prostory soustředění nepřátelských svazků s důrazem na tankové směry přesunů a pravděpodobný zámysl jejich použití;

— odhalit přípravy nepřítelů k použití vzdušných výsadků a pravděpodobné prostory i činnost po vysazení;

— upřesnit systém velení a spojení;

— odhalit nejslabší místa v sestavě nepřítelů;

— zjistit důležitá tylová zařízení apod.

K plnění těchto hlavních úkolů průzkumu může vševojsková armáda využít tyto síly a prostředky průzkumu (organické nebo přidělené):

Jednotku zvláštního určení s možností vytvořit až 16 průzkumných skupin k činnosti nepřítelů v hloubce 100–200 i více kilometrů.

Jednotku rádiového průzkumu s možností odposlechu nepřátelských rádiových sítí v celém zájmovém prostoru armády.

Pozemních radiotechnických prostředků s možností zaměřování pozemních radiotechnických prostředků nepřítelů do hloubky 50–100 km.

Pozemních radiotechnických prostředků průzkumu vzdušného prostoru s dosahem 180–200 i více km.

Jednotku radiačního a chemického průzkumu s možností vytvořit až 20 hlídek k průzkumu s těžištěm ve vlastní sestavě.

Části dělostřeleckého vzdušného průzkumu s možností vést průzkum do hloubky 100–120 km.

Ženíjní průzkumné skupiny (3–4) k průzkumu vodních toků v týlu nepřítelů v hloubce 100–200 i více km.

Bojující svazky, které vedou průzkum nepřítelů do hloubky 60–70 i více km.

Kromě toho mohou do zájmového prostoru průzkumu vševojskové armády působit i některé prostředky frontu. Je však třeba počítat s tím, že armáda přecházející do obrany bude zpravidla na vedlejším směru činnosti frontu. To samo o sobě znamená nutnost určité soběstačnosti při získávání zpráv, protože na

tomto směru nebude zpravidla úsilí činnosti zpravodajských prostředků frontu.

Z uvedených sil a prostředků průzkumu vševojskové armády jsou schopné dát dostatečný podklad pro úder (palbu) jen průzkumné skupiny z jednotky zvláštního určení a dělostřelecký vzdušný průzkum. Výsledky průzkumu ostatních prostředků z hlediska podkladu pro úder je nutno prověřovat, tj. vést na cíle a objekty nepřítelů doplňkový průzkum.

* * *

Jaká bude situace zasazených sil a prostředků průzkumu vševojskové armády a která opatření budou nutná při přechodu armády z útočné do obranné operace.

Nepřítel se v této fázi bude snažit ničit naše hlavní síly ještě před zaujetím stanovených prostorů a tím zmařit již od samého začátku možnost organizovat výsoco aktivní obranu. Proto úkolem průzkumu v tomto období bude vyhledávat a ničit ty síly a prostředky nepřítelů, které mu umožňují uvedený zámysl splnit.

Situace sil a prostředků průzkumu vševojskové armády bude různá a to v závislosti na konkrétní situaci, tj. za jakých podmínek přechází armáda z útočné do obranné operace.

V každém případě bude většina sil a prostředků průzkumu armády již zasazena (kromě zálohy) a to jak ve vlastní sestavě, tak i v sestavě nepřítelů. Část sil a prostředků průzkumu bude připravena přejít do zálohy po splnění svého úkolu. Požadavky, které si vyžádá změna druhu bojové činnosti, konkrétně přechod do obranné operace, bude nutno řešit jednak zasazením zálohy průzkumu, jednak manévrem sil a prostředků průzkumu, a jednak změnou úkolů zasazených sil a prostředků průzkumu.

Na základě toho jsou třeba tato opatření:

— vést nepřetržitý průzkum;

— činnost zasazených sil a prostředků průzkumu nesmí prozradit přechod do obrany;

— při přeskupení sil a prostředků průzkumu zabezpečit předem mezi svazky a útvary průzkumovou součinnost;

— rozšířit síť pozorování v celém obranném pásmu armády s důrazem na zjišťování činnosti nepřátelského letectva, vzdušných výsadků, diverzní průzkumových jednotek, pronikajících do naší sestavy vzdušnou a pozemní cestou. K zabezpečení mezer a boků organizovat po-

hyblivá pozorovací stanoviště a vzdušné pozorování;

— prostředkům rádiového, radiotechnického a dělostřeleckého technického průzkumu určit širší pásma průzkumu, popřípadě i další prostory činnosti;

— využít a změnit úkoly silám a prostředkům průzkumu od svazků i armády, které již pracují v sestavě nepřítele. Současně s tím je nutné řešit i jejich materiální zabezpečení;

— vyslat do sestavy nepřítele další průzkumné skupiny na kratší vzdálenosti se schopností plnit úkoly i po delší dobu činnosti. To vyžaduje včas je doplnit municí, trhavinami a proviantem. Současně připravit k činnosti průzkumné skupiny ve vlastní sestavě na směrech nejpravděpodobnějšího postupu nepřítele;

— připravit se k odevzdání nebo převzetí určitých sil a prostředků průzkumu vlivem změny úkolů některých svazků a předpokládané další činnosti;

— vševojsková armáda přecházející do obrany bude zpravidla podporována menšími silami letectva, co platí i o přidělených vzletech dělostřeleckého průzkumného letectva. Bude proto nutno více využívat odposlechu na vlně vzdušného průzkumu a stíhacího bombardovacího letectva vyčleněného pro podporu obranné operace. Těžiště vzdušného průzkumu bude třeba položit na odhalování prostředků jaderného napadení, na upřesnění úderného uskupení nepřítele, na zjišťování souřadnic cílů pro vlastní jaderné údery;

— současně se zasazováním zálohy sil a prostředků průzkumu vytvářet si novou zálohu pro úkoly aktivní obranné činnosti a přechodu do útočné činnosti.

V dalším je úsilí průzkumu nutno zaměřit k zabezpečení důležitých úkolů v obranné operaci.

a) **Zmaření útoku nepřítele.** Úkolem průzkumu v tomto období bude získat nejdůležitější podklady o úderném uskupení nepřítele a to tak, aby velitel armády mohl usměrňovat činnost raketového vojska, letectva a dělostřelectva k ničení nejdůležitějších prvků operační sestavy nepřítele. Zejména je potřeba získat zprávy o prostředcích jaderného napadení nepřítele a to v prostorech soustředění a v technických postaveních, dále o pozemních silách s důrazem na tankové a obrnné svazky, o prostorech příprav k vysazení vzdušných výsadků a o místech velení a spojení. Kromě toho je nutno vést intenzivní průzkum prostorů

vhodných pro vysazení průzkumně diverzních skupin a vzdušných výsadků nepřítele v naší sestavě.

Plánuje-li armáda **protipřípravu**, nebo **úder před přední okraj**, musí průzkum získat dostatek podkladů o nepříteli k splnění těchto úkolů.

Uvedené zprávy budou získány: vzdušným, rádiovým a radiotechnickým průzkumem, průzkumnými skupinami v týlu nepřítele, pozorováním, průzkumem bojem, výpady, léčkami, výsledkem zajatců, studiem ukořistěných bojových dokumentů. Dále bude využito zpráv od sousedů a frontu. Těžiště získávání podkladů pro velitele a štáb o nepříteli bude na vzdušných, rádiových a radiotechnických prostředcích průzkumu, na průzkumných skupinách a pozorování.

b) **Vedení obranné operace.** V době nepřátelské palebné přípravy k útoku (protiúderu) je potřeba vést intenzivní radiální a chemický průzkum ve vlastní sestavě s důrazem na prostory bojových sestav armádní raketové brigády, velitelského stanoviště a v prostorech rozmístění svazků.

Po zahájení nepřátelského útoku musí **průzkum nadále zjišťovat:**

— činnost a manévry prostředků jaderného napadení z palebných postavení do vyčkávacích postavení;

— směry útoku nepřítele s důrazem na hlavní úderné uskupení a uskupení, která pronikají mezerami ve vlastní obranné sestavě;

— přepravu a vysazení vzdušných výsadků;

— naváděcí systémy, místa velení a spojení;

— činnost druhých sledů a záloh;

— důležitá zásobovací zařízení, zejména sklady s jadernou municí a

— slabá místa nepřátelské sestavy, která možno využít k pronikání do boků a týlu hlavního úderného uskupení nepřítele.

Uvedené zprávy budou získávat všechny zasazené síly a prostředky průzkumu, přičemž je nutno počítat i s manévrem některých prostředků průzkumu umístěných na směrech, kde nepřítel pronikl do naší obrany.

c) **Při armádním protiúderu.** Konečného úspěchu v obranné operaci je možné dosáhnout jen aktivní a rozhodnou činností. Projevem této aktivní činnosti je kromě jiného i protiúder armády na nepřítele, který se vklíní do obrany. Průzkumové zabezpečení armádního proti-

úderu je jeden z nejdůležitějších úkolů, který musí plnit průzkum v obranné operaci armády.

Výsledky průzkumu musí dát veliteli a štábu zprávy o:

- prostředcích jaderného napadení a o tom, zda nepřítel již zasadil svoje druhé sledy a volné zálohy;

- celkové sestavě nepřítel s důrazem na odhalení nejslabších míst na bocích jeho úderného uskupení;

- ztrátách, které byly způsobeny nepříteli a zda byl jeho postup zpomalen, nebo zastaven, což je nejvýhodnější doba k zahájení protiúderu;

- situaci v sestavě nepřítel a to v prostoru plánovaného vysazení našeho vzdušného výsadku k zabezpečení protiúderu;

- hodnotě obklíčovaného uskupení nepřítel v průběhu protiúderu;

- nově se tvořících, neb přiváděných zálohách nepřítel v průběhu našeho protiúderu a

- pravděpodobném zámyslu nepřítel v této situaci.

Kromě toho bude nutno průzkumově zabezpečit přesun svazků provádějících protiúder na čáru zasazení, samotnou čáru zasazení a průběh protiúderu. Tento úkol budou plnit organické síly a prostředky průzkumu svazků, prostředky dělostřeleckého průzkumu a podle potřeby i některé síly a prostředky průzkumu ze zálohy armády a bojující vojska v pásmu protiúderu.

d) **Přechod armády do útoku.** Obranná operace končí odražením nebo zmařením útoku nepřítel, zničením vklínivšího se nepřítel a obnovením útoku hlavními silami armády.

Pro průzkum z toho vyplývá — s dostatečným předstihem zabezpečit velitele a štáb armády zprávami o nepříteli, které umožní rozhodnutí k přechodu do útočné operace. Mnohé z těchto zpráv bude nutné mít ještě před zahájením protiúderu, nejspíše v jeho průběhu.

Půjde zejména o zjištění těchto skutečností:

- jaké ztráty utrpěl nepřítel s důrazem na prostředky jaderného napadení a druhé sledy (zálohy);

- přeskupování prostředků jaderného napadení a pravděpodobný záměr jejich použití k zmaření přechodu vlastních vojsk do útoku;

- pravděpodobný záměr nepřítel;

- pro jaký druh obrany se pravděpodobně rozhodne, což vyplývá z rozboru

bojeschopnosti, terénu, struktury pozemních vojsk a možnosti letectva;

- zda jsou zjištěny náznaky přípravy výhodných čar k obraně a kterých;

- směry odchodu, činnost záloh a možnosti protiztečí nepřítel;

- jaká je hodnota obklíčených vojsk nepřítel a získání podkladů pro jejich likvidaci;

- letištní manévry nepřátelského letectva;

- nejslabší místa v operačním uskupení nepřítel a

- činnost zásobovacích a jiných zařízení nepřítel.

Štáb armády musí předem zplánovat (a to již v průběhu obranné operace) všechna průzkumová opatření, která zabezpečí plynulý přechod z obrany do útoku.

O která opatření půjde. Tak bude nutno včas zabezpečit vysazení dalších průzkumných skupin do celé hloubky plánované útočné operace a to v době ještě před zahájením protiúderu. Část prostředků rádiového, radiotechnického a dělostřeleckého průzkumu musí být připravena pro včasný manévry v souladu se změnou útočného pásma armády. K vedení ženíjního průzkumu jsou vysazeny ženíjní průzkumné skupiny s úkolem získat potřebné údaje o přechodech na vodních tocích zvláště pro tankové svazky.

Síly a prostředky průzkumu svazků musí být včas úkolovány na objekty nepřítel na předpokládaných směrech útoku.

Oddělení průzkumu armády současně učiní opatření k sloučení průzkumných jednotek po jejich překročení v průběhu protiúderu a při přechodu do útoku, k vytvoření nové zálohy průzkumu, odezdání a přijetí sil a prostředků průzkumu následkem nového úkolu a změn v podřízenosti svazků.

Přechod do útoku vyžaduje změnu prostředků vzdušného průzkumu, které v souladu se zámyslem frontu budou zaměřeny na získávání podkladů pro jaderné údery v rámci palebného útoku na hlavní uskupení prostředků jaderného napadení nepřítel a jeho druhé sledy (zálohy).

Ve všech těchto obdobích bojové činnosti budou veškeré zprávy získávány běžnými způsoby průzkumu.

Je jasné, že v každém období vystupují do popředí určité rozhodující zprávy a s nimi současně i síly a prostředky průzkumu, které je získávají.